

gruźlica nadal groźna

kaszlesz? sprawdź się!

roadmap

Tu dowiesz się:

Jakie są
objawy gruźlicy?

3

4

Czy należysz do
**grupy
podwyższonego
ryzyka?**

Co zrobić, żeby
nie zachorować?

6

5

Jak wygląda
**wykrywanie
gruźlicy?**

1

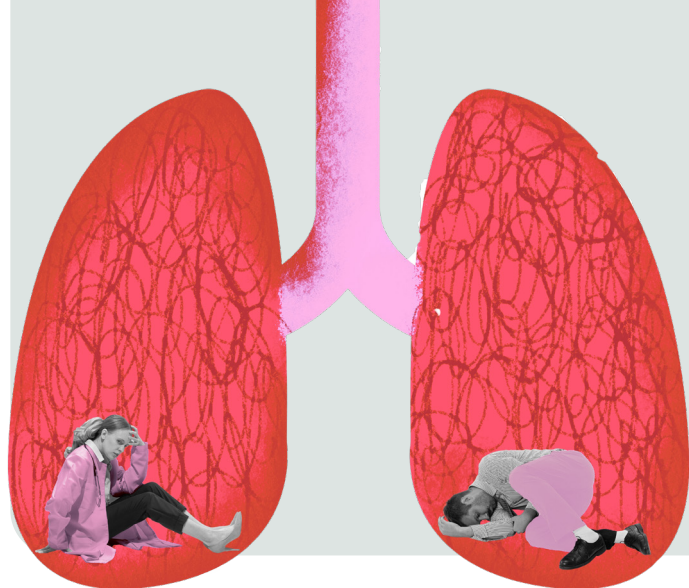
Jakie są
**drogi transmisji
gruźlicy?**

**Co to jest
gruźlica?**

Więcej informacji na stronie
gruzlica.ceestahc.org

Wczesne wykrycie i odpowiednie leczenie są kluczowe dla zapobiegania rozprzestrzenianiu się gruźlicy.

sprawdź, czy jesteś zagrożony!

Co to jest **gruźlica?**

Gruźlica to choroba zakaźna wywołana przez bakterie zwane prątkami (łac. *Mycobacterium tuberculosis complex*). Najczęściej atakuje płuca (gruźlica płuc), ale może też zaatakować inne narządy (gruźlica pozapłucna), np. nerki, kręgosłup, mózg.

Nieleczona gruźlica może być śmiertelna.

Nie każda osoba zakażona prątkiem gruźlicy zachoruje. 90% osób zakażonych ma tzw. latentne zakażenie prątkiem gruźlicy (gruźlicę utajoną). Osoby te nie czują się chore, nie mają żadnych objawów i nie zakażają innych ludzi. Są jednak sytuacje, kiedy zakażenie przejdzie w aktywną postać choroby.

Jakie są drogi **transmisji?**

Gruźlicą najczęściej możesz zakażać się drogą kropelkową (powietrzną), wdychając bakterie rozsiewane przez osobę chorego prątkującego podczas kaszlu, kichania, mówienia, śmiechu lub śpiewania. Pozostałe drogi zakażenia są niezwykle rzadkie (pokarmowa, przez skórę).

W Polsce 95% przypadków to gruźlica płuc, ale gruźlica może zaatakować też inne narządy.

Sprawdź, czy jesteś zagrożony gruźlicą

Zacznij od odpowiedzi na **3 pytania:**

1

Czy masz **objawy**, które mogą sugerować gruźlicę?

Objawy choroby zależą od miejsca namnażania się prątków gruźlicy

kaszel trwający ponad 3 tygodnie

odkrztuszenie plwociny z domieszką krwi

nocne poty

duszności

męczliwość

ból w klatce piersiowej

stany podgorączkowe

utrata masy ciała bez wyraźnej przyczyny

dreszcze

2

Czy należysz do grupy **podwyższonego ryzyka zachorowania?**

- Osoby z kontaktu z chorymi na gruźlicę
- Imigranci z krajów o dużym rozpowszechnieniu gruźlicy
- Osoby uzależnione od narkotyków
- Więźniowie - obecnie i w przeszłości
- Osoby w podeszłym wieku
- Pracownicy ochrony zdrowia
- Pracownicy zawodów, którzy mają kontakt z grupami ryzyka
- Osoby wyjeżdżające do krajów o dużym rozpowszechnieniu gruźlicy
- Osoby ze zmianami pogrzuźliczymi w płucach, nigdy nieleczone

3

Czy należysz do grupy **podwyższonego ryzyka rozwoju aktywnej gruźlicy** po zakażeniu?

Zakażenie HIV

Leczenie glikokortykosteroidami (>=15 mg/24h prednizonu > 2 tygodni), antagonistami TNF i innymi przeciwzapalnymi lekami biologicznymi, inne leczenie immunosupresyjne

Przeszczerpienie narządów (leczenie immunosupresyjne)

Ciąża i okres połogu

Nowotwory: układu krwiotwórczego (białaczki, chłoniaki), rak płuca, raki w obrębie głowy i szyi

Krańcowa niewydolność nerek, szczególnie gdy stosuje się hemodializy

Niedawne zakażenie (konwersja tuberkulinowa)

Wiek < 5 lat

Radioterapia

Nadużywanie alkoholu

Cukrzyca

Gastrektomia

Niski BMI

Palenie papierosów

Jeżeli odpowiedziałeś twierdząco, to zgłoś się do **lekarza.**

Więcej informacji na stronie gruzlica.ceestahc.org

Jak wygląda **wykrywanie gruźlicy?**

•• **Co robić**, jeśli podejrzewasz, że gruźlica może dotyczyć również Ciebie?

Jeśli masz objawy lub jesteś w grupie podwyższonego ryzyka zachorowania na gruźlicę, zgłoś się do lekarza POZ, który po badaniu zleci **diagnostykę lub skieruje Cię do pulmonologa**.

Wykrywanie **gruźlicy utajonej**

1

Testy IGRA:

Badanie z krwi, które wykrywa odpowiedź immunologiczną na antygeny prątków.

2

Próba tuberkulinowa

Wobec dostępności skuteczniejszych metod tracą zastosowanie. Polegały na wstrzyknięciu tuberkuliny pod skórę i ocenie reakcji po określonym czasie, aby potwierdzić kontakt z prątkami gruźlicy.

Wykrywanie **gruźlicy aktywnej**

1

Testy genetyczne

Coraz tańsze szybkie testy, które wykrywają materiał genetyczny Mycobacterium tuberculosis. Mogą określić wrażliwość prątków na podstawowe leki przeciwgruźlicze.

2

Bakterioskopia płwociny

Mikroskopowe badanie płwociny w celu wykrycia prątków. Informuje o obfitości prątkowania. Często pierwszy krok w diagnostyce aktywnej gruźlicy płuc.

3

Posiew płwociny

Hodowla bakterii na specjalnych pożywkach, co pozwala na identyfikację Mycobacterium tuberculosis i od razu sprawdzenie ich wrażliwości na leki. Dłużej czeka się na wynik, ale od razu wiadomo czym leczyć wykryty szczep gruźlicy.

4

RTG klatki piersiowej

Wykonywane w celu oceny zmian w płucach, które mogą sugerować gruźlicę, a także stosowane w diagnostyce różnicowej. Pozwala monitorować postępy leczenia gruźlicy.

5

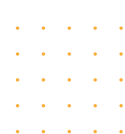
Badania histopatologiczne

Biopsje i materiał operacyjny zaatakowanych tkanek, które analizowane są w kierunku wykrycia charakterystycznych zmian wywołanych przez gruźlicę. Używane są głównie w przypadkach gruźlicy pozapłucnej, łącznie z innymi badaniami.

•• **Co robić**, żeby nie zachorować?

- szczepić dzieci na gruźlicę
- unikać kontaktu z chorymi na gruźlicę
- unikać zatłoczonych miejsc z ograniczonym dostępem świeżego powietrza – szczególnie bez zabezpieczenia dróg oddechowych i możliwości przestrzegania zasad higieny
- utrzymywać dobre nawyki higieniczne: zastaniać usta podczas kaszlu lub kichania, myć ręce, wietrzyć zamknięte pomieszczenia
- konsultować z lekarzem swoje podejrzenia co do zakażenia gruźlicą

•• **Pamiętaj!** Jeśli masz choroby przewlekłe, to jesteś w grupie ryzyka. Jeśli wystąpią objawy sugerujące gruźlicę poinformuj o tym swojego lekarza.

Więcej informacji na stronie gruzlica.ceestahc.org

Wczesne wykrycie i odpowiednie leczenie są kluczowe dla zapobiegania rozprzestrzenianiu się gruźlicy.